DOBRY ZNAK.

w ktory

SŁONCE SPRAWIEDLIWOSCI

przy Wćieleniu swoim,

ná poćiechę cáłemu świátu

WESZŁO:

NAYSWIĘTSZA

MARYA

PANNA:

Dnia 25. Marca, przez ANIOŁA

ZWIASTOWANY.

A potym

Dniá 8. Kwietniá Roku 1720. przy wesołym Alleluia, w Poniedźiałek po Przewodney Niedźieli, przy Vroczystośći, y w Kośćiele WW. Oycow Kapucynow Krakowskich, pod Tytułem tegoż Nayświętszey MARYI PANNY *Zwiástowánia, Kazániem*

OGŁOSZONY;

Y

JASNIE OSWIECONEY JEYMOSCI PANI,

P. ANNIE KONSTANCYI,

HRABIANCE ná WISNICZU y JAROSŁAWIU,

MAŁACHOWSKIY

S. R. P. XIĘZNIE,

WOIEWODZINY POZNANSKIY,

Łukowskiey, Krzeczowskiey &c. Starośćiney,

DEDYKOWANY,

Przez X. MARCELLA DZIEWULSKIEGO, S. Th. Licencyatá, Kustoszá ná ten czas Chełmińskiego, Káznodźieię Ordynáryuszá Krákow: Fránćiszkaná.

do Druku podány Roku 1721. Dnia 1. Stycznia.

W KRAKOWIE, w Drukárni Fráńćiszká Cezárego, I.K.M. y I. O. I.M.X. Biskupá Krákowskiego, Xćiá Siewierskiego, Ordynaryinego Typográfá.

SRZENIAWA złotopłynna byſtrym cnot potokiem;
W obſzernośći ſwey sławy nieprzeyrzána okiem.

Tą Xiążąt LUBOMIRSKICH, y záwſze y ninie,
Dla Wiáry, dla Oyczyzny, krew nie wodá płynie.

I.

Czy z Niebá? czyli z Ráiu tá RZEKA wychodzi?
Ze ná źiemię ſpływáiąc, dobr ták wiele rodźi:
Rádę, obronę, sławę, fortunę ſtáteczną:
Oyczyznie ná poćiechę y ozdobę wieczną.

III

Czym ſię tylko przed świátem Narod Polski sławi;
To mu wſzytko fortuná po SRZENIAWIE pławi
Korony, Mitry, Krzyże, Biſkupie podpory,
Krześeł, Pieczęći, Buław, Laſek poczet ſpory.

V.

Płynćie ANNIE SRZENIAWĄ ſzczęśliwośći wſzelkie;
Bo ſwoich Antenatow doſyć Imię wielkie:
W świát KONNO wypráwiłá dźieł chwalebnych torem
Y NAŁĘCZ przyſtroiłá ślicznym Cnot ſwych wzorem.

II.

Niech ſię świát gdźie chce ſzczyći: że skárbámi słynie;
Z drzew bálſamem, oliwą, z skał że złotem płynie;
Płynie Polská w SRZENIAWIE fortuny wolnośći
Złotem; bálſamem cnoty, oleiem mądrośći.

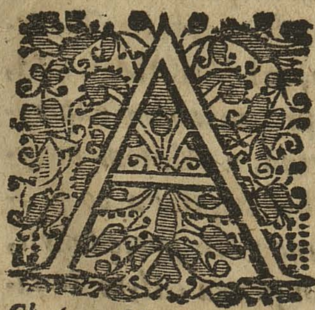
IV

Lepiey było SRZENIAWĄ ſtáć ſię Hipokrenie:
A w lepſzey by u świátá ztąd dziś byłá cenie:
Ze gdyby iednę ANNĘ MAŁACHOWSKĄ miáłá:
Táby iey niż dźiewięć Muz, więcey ſtymy dáłá.

VI.

Sliy iey Niebo codźiennie weſołe nowiny,
Poćiechy bez fraſunku trwáłość bez ruiny;
Niech ſię iey wſzytko dobre znáczy z káżdey ſtrony.
Niech ią ubłogosłáwi SYN BOZY Wćielony.

JASNIE OSWIECONA MOSCIA
XIĘZNA.

żeby ſię wßytko dobre nayznácznieyßemu zdawná w Koronie Polſkiey Domowi Twoiemu, y Twoiey Páńſkiey Oſobie koniecznie y ſkutecznie znáczyło: Dobryć Znák płodnego Pánieńſtwá, Niepokálánego Nayśw. MARYI Pánny Máćierzyńſtwá, niepoiętym ſpoſobem od BOGA wyſtáwiony, ſolenna Legácyæ od Aniołá ogłoßony ofiáruię; I. O. Xiężna. Dobry Znák ná Niebie: w Słońce obleczona, w gwiazdy uwieńczona, ná Xiężycu poſtáwiona Gwiazdá morſka: piękna iáko Xiężyc, wybrána iáko Słońce. Ażeby luminarze niebieſkie y wßytkie prześwietnego Zodyaku znáki ná náße dobro nákłoniłá, w nich ſię dlatego uſtroiłá. Ażeby nam iák nayßczęśliwßa z nich influencya wyrobiłá: naywyżßego Rzadźcę, w ſercu, w żywoćie, ná ręku nośiłá. Dobry znák ná źiemi: Aáronowa Roßczká Anielſka niewinnośćia zákwitnęłá: Owoc nam żywotá zrodźiłá; nie tylko ſię lekárſtwem, ále też zdrowiem ná-

ßym ſtáłá; á tey cnoty przez Wćielenie Syna Bożego nábyłá: iego rodzona, y nas wßytkich przyspoſobionych ſwych dźiatek Mátká. Szczęśliwa źiemia, od BOGA *błogoſłáwiona, w Polu Sarmáckim Rayſka wydátna pięknośćia, weſołośćia, urodzáynośćia:* iaśnie Oświecona (*chcę rzec*) LVBOMIRSKICH *Prozápia: z Herbowney ſwey* SRZENIAWY, *ſámymi krwie Szlachetney, obfićie dla dobrá poſpolitego wylanych potow, ßczerymi Xiażęcych, Senatorſkich Purpur płynacey potokámi, w fortunę y chwałę buynieyßa: niżeli w zboża Egiptſkie, z ich tám Nilu, ogrody, winnice, y role. Bayká co piſa Pòètowie: że Deukalion chcac przez potop z ludźi wynißczona źięmię záludnić, kámieni náśiał: z ktorych godne porodźiły ſię Káwálery, y Dámy. tu ßczera prawdá: że urodzayny w ludźie* I. O. LVBOMIRSKICH *Dom, Marſowi y* IEZVSOWI *ná zaßczyt: z madrymi głowámi Kátonow y prawie Sálomonow; z wielkimi ſercámi y umyſłámi Scypionow, Annibálow, Scewolow: z dźielnymi rękámi Herkuleſow y práwie Samſonow: nie tylko widzenia, ále też podźiwienia godnych Heroin wiele wydał, wydaie, y do ſkończenia świátá wydawáć nie przeſtánie. Fráßki* Num. 32. *nád-Iordánowe lady, źięmiá* Iázer *y* Gáláád, *choć ſię dwiemá pokoleniom Izráelſkim, Rubenitom y Gádytom podobáły; że Moyżeßá z źiemie miodem y mlekiem płynacey kwitowáli, á o owe lady prośili: bo ſię tám, obfite co práwdá, przećięż tylko paſtwiſká dla bydłá rodźiły. Grunt Sármáckie przy rodowitey* SRZENIAWIE *Polá: bo ſię ná nich koßtowne dźieł beroicznych fruktá, wſpániáłe zwyćięſtw Laury,* BOGV *y ludźiom ſmákowite cnot świętych rodza owoce; bo ná nich wiekopomne uważáiacemu* LVBOMIRSKICH *czyny, ſercá káżdemu przyraſtá. Dobry znák cálemu Narodowi Polſkiemu: że ießcze od Lechá poczawßy, po dźiś dźień ten wielki Dom wiekuie, rośnie, kwitnie, ſłynie: záwße wſpániáły, w dobrá wßelákie obfity, záwße sławny, w káżdey okázyi dobry znák: że w Senaćie od porády, w polu Márſowym od pomocy, w obronie Oyczyzny, w promocyi ſławy Polſkiey, w pognębieniu śił nieprzyiaćielſkich,* LVBOMIRSKICH *záwße dobrze znáć: w Tureckich, Kozáckich, Tátárſkich, Moſkiewſkich, Szwedzkich y inßych expedycyách, co* LVBOMIRSKI, *to Koronie Polſkiey Anioł z Niebá zeſłány. Co z nieprzyiaćielem experyment, to z* LVBOMIRSKICH *dobra Oyczyznie nowiná. Máłom przyznał wielkiemu* LVBOMIRSKICH *Imieniu: gdym ich, ßczęśliwa co prawdá, przećięż źiemia utytułował: gdyż oni ná to fortunę y śiłę ſwoię łożyli, áżeby źięmię w Niebo obroćili; áżeby tę źiomkom ſwoim przed cáłym świátem figurę wyrobili: że y Polſká ma ludźi; á nádewßytko: że ma* BOGA, *Nayświętßa Matkę, Swiętych Bożych, toć Niebo w ſercu; ſámá miſtycznym, Herbownemi Kleynotámi, niby to gwiazdámi, upſtrzonym ſtáłá ſię Firmámentem: ná ktorym, co godny* SRZENIAWITA, *to wielki ná ſławę luminarz, to po wßytkich kráiách źiemie wydátny ſplendor: zá ktory, ieſt zá co* BOGV *dźiękowáć.* Eccli 24. *Ma to ſobie zá honor ozdobá źiem, nádźieiá źiemian, poćiechá Niebian,* Nayświętſza Mátká: że ſpráwiłá ná

Niebie

Niebie, áby wſchodźiłá świátłość nieuſtáiacá; że *ia madrość, dobroć, wßechmocność Boſka, wſpániałem* Plátánem nád wodámi, ozdobna oliwa w polách wyſtáwiłá: quaſi oliva ſpecioſa in campis, & quaſi platanus exaltata juxta aquas. *Ieżeli gdźie? tedy nád Oyczyſta twoia* Mośćia Xiężna SRZENIAWA, *w* Iáśnie Oświeconym LVBOMIRSKICH *Domu. Z ktorych co prawie Pan: to pobożny Fundator; iák to miánowićie* STANISŁAW *Woiewodá Krákowſki, Hetman W. K.* 14. *Bázylik wymurował,* 30. *Kośćiołow zbudował y nádał; á naywięcey pod tytułem Nayś. Mátki: iák to po Krákowſkim miárkowáć możemy Złobku. Godnego Syná godna Mátká,* ANNA z Ruſce LVBOMIRSKA *Káſztelanowa Woynicka, Sendomirſka, Spiſka, Dobczycka Stárośćina: y tá Swiatyń Bożych budowniczá: wßák Przybytkowi* TROYCE Przenayśw. *Nayśw. Pánnie* MARYI Sniezney, *ná Grodku w Krákowie Kośćioł y Klaßtor fundowáłá. Ma zá co Stołeczny K. P. Krakow mile wſpomináć Herbowny* MAŁACHOWSKICH NAŁĘCZ: ś. p. *Biſkupá ſwoiego, ná Biſkupiu ták pięknie y bogáto ná część Nayśw. Mátki Náwiedzenia wyſtáwiony y z Klaßtorem, że widźi Kośćioł. Ma zá co przeßły, ninieyßy, y przyßły wiek pod Niebo wynośić ulubionych* BOGV LVBOMIRSKICH: *że ku zbudowániu cáłego świátá, oſobliwe ku* BOGV, MATCE, *y Swiętych iego, w tym Domu widźi nabożeńſtwo: miánowićie w* ś. p. IOZEFIE LVBOMIRSKIM *Rodzonym twoim, Nominaćie Chełmſkim, Opáćie Tynieckim, wielkim świátá y świetnośći iego wzgárdźićielu, w ſamym* BOGV *y Matce Iezuſowey wßytkie nádźieie y poćiechy zákładáiacym, w* ś. p. MICHALE LVBOMIRSKIM *Podſtolim Koronnym, drugim Rodzonym twoim: oſobliwych tálentow, lecz to większa, że oſobliwych cnot Męzu. Widźi z podźiwieniem ſwoim wyláne wßytko przećiwko Nayś. Matce Częſtochowſkiey ſerce,* I. O. PODKOMORZEGO Koronnego; *oſobliwego Dobrodźieiá náßego, aczkolwiek przećiwko inßym, lecz oſobliwie przećiwko temu Swiętemu Mieyſcu hoyna rękę, nie ſtrumyki, lecz Rzeki ßczodroty. Nápátrzył ſię świát w Swiętey Pánnie* ELEONORZE LVBOMIRSKIEY *ognistego przećiwko* IEZVSOWI *y* MARYI *áfektu; w owey Pánnie, ktorey niewinne Ciáło do tych czas powßechney nie podległo ſkáźitelnośći. Coż rzekę o Tobie* Iáśnie Oświecona Xiężna? *prawdá przyćiśniony, przyznać (choć ty nie każeß) mußę: że co ná Niebie między dwunaſta Zodyacznymi znákámi, w ſwoim goſpodarſtwie známienita Pánna: to ty ná źiemi Zodyák miſtyczny zákłádáiaca Heroiná: w ktorey domu ſerdecznym Słońce ſpráwiedliwośći nie gośći, ále rezyduie. Co Apelles obraz Dyány, czyli tám ktoryś Bogini z wielu urodźiwych Pánien ábryſował: toby z Ciebie iedney tyśiacámi godnych Dam málowáć; y co u Póetow, wßyſcy Bogowie zmyśleni ſwoiey Pándorze na wyſokie złożyli ſię* qualitates: *to* BOG *prawdźiwy tobie iedney wßytkie, godney źiemſkiey y niebieſkiey chwały, Heroiny konferował áttrybutá. Swiát to wie cáły; ſámá tylko twoiá, rzadko w ták Zacnych Domách widána, pokrywa modeſtya. Godność*

 twoiá,

twoiá, u ćiebie zdprzániec, aczkolwiek u ludźi ták iásna, iák słońce ná niebie. Co wszyscy do ćiebie znáia, ty iedná do śiebie nie znasz. Chwalebna raczey niżeli chwalona bydź wolisz. Pobożnych spraw twoich samego BOGA spektátorem, sumnienie świádkiem mieć chcesz: przykłádem Páni Niebieskiey, cokolwiek dobrego czynisz, to wszytko w skrytośći. Lecz niepodobna by też pod naygrubszą zasłoną doskonále zátáić się świátłu. O czym Ty niechcesz żeby kto wspominał, to wszyscy powiádáia: że żyćie Twoie: Páńskie z kondycyi, Chrześćiáńskie z cnoty. Dwor Twoy: prawdźiwey polityki, Xiażęcych, Senatorskich akcyi y zabaw wzor, y oraz dobrego przykłádu szkołá: w ktorey, y iest co godnego widźieć, y iest się z czego zbudowáć. w Tobie y w Twoich iest co chwalić, co gánić y z świecaby nie znalazł: gdyż sám wybor kocháiac, ládáczego przy Páńskim boku twoim nie ćierpisz. Ták BOGA kochasz, że iego zdrayce, by też naywiernieyszego tobie, mieć przy sobie niechcesz. W Rezydencyi twoiey BOGA przed oczymá máiac, w Swiatyniách iego rádábyś go uzłoćiłá. W ubogich osobie IEZVSA sobie reprezentuiac, rádábyś go we wszytkich ubogáćiłá: Dobrodźieyká żebrakow, śierot Opiekunká, lepiey niżeli ich rodzona wielu Szláccheckich Corek Mátká. W cáłym wieku twego czáśie ná wieczność pámiętna, iáko pracowita pszczołká, zbáwienna Duszy twoiey gromadźisz robotę; skarb sobie tám zákłádasz, gdźieć nieskończone żyćie prowádźić potrzebá. Nie rozmodzę, aczkolwiek złotego zapisu godney, stárożytney á Prześwietney twoiey Párentelle: gdyż mi ná wyrázenie iey wspániałego z Naiáśnieyszymi, z Iáśnie Oświeconymi, z Iáśnie Wielmożnymi Domámi zkolligowánia, známienitego w wysokie honory, y preeminencye wywyższenia, dosyć námienić: żeś iest LVBOMIRSKA; że ćię urodźiłá Rodowitośći, fortun, y honorow pełna SAPIEZANKA. Nie reprezentuię, wielka Koronie P. czyniacych prezencya, oboiey płći wszelkiego dobrego pełnych, áby co bliższey, Xiażęca krwia do ćiebie należacych LVBOMIRSKICH relácyi: bo ich, zacność wszytkie przewyższa pochwały. IERZEGO LVBOMIRSKIEGO, Oboźnego Koronnego Rodzonego twego nieoszácowáne átrybutá, w cáły Tom, á dopieroż w átom iednego peryodu pewnie się nie zmieszcza; á dopieroż inszych utálentowánych od BOGA, cnotámi y preeminencyámi przybránych, wypisáć: wiecznośći, nie momentu dźieło. Nie reprezentuię Sakrámentálney, w ktoraś przez dożywotnia przyiaźń weszłá, z Przezacnymi Domámi koniunkcyi: boby mi ná pochwałę Iáśnie Wielmożnego WIELOPOLSKICH Domu, wiele ágodnie (czego ia nie potráfię) mowić y pisáć należáło. owych WIELOPOLSKICH, co w nich BOG uwielbiony, co w nich Polská wielka urosłá. Trzebáby mi niemáły Tráktat záłożyć, ná wysłáwienie Iáśnie Wielmożnego Domu MAŁACHOWSKICH, Twoiego ś.p. STANISŁAWA, przez ktorego się nie máła Polszce stáłá sławá. O godna ze wszech miar Heroino! ziśćiły się o tobie słowá Mędrcá Páńskiego: Nobilis in portis Vir ejus. Stánał chwalebnie z Porta Ottomáńska STANISŁAW, imieniem Máiestatu y Rzeczypospolitey tráktat Pokoiu zkon-

kludo-

kludował, Kámieniec Podolski do Polski odebrał. Człowiek wielkich tálentow pełny, z ktorych się go Chryzostom Załuski *Biskup Wárminski Kánclerz W. K. wychwalić nie może. Krzywdę Oyczyznie śmierć uczyniłá: gdy iey tego Oycá, kochánego Senátorá zábráłá. Lecz Boska opátrzność w to potráfiłá: że Syná podobnego Oycu zostáwiłá. Zostáwiłá dobrego Drzewá dobry Owoc, dobrego wychowánia godney Mátki godne potomstwo. Zostáwiłá ciebie drugą duszę* STANISŁAWA, *kosztowną głowy iego Koronę, serce BOGA y Oyczyznę, zárowno kocháiące. Nie wspominam iedyney twoiey we trzech ozdobách pociechy; boby mi ná to Krásomowny záłożyć potrzebá pánegiryk: ná ktory się naywyśmienitszy Orator nie łátwo zdobędźie: á dopieroż ia w ięzyku, y w głowie nieudolny. Niema* Memnona *stáię się státua: ná godne wymienienie* ALEXANDRA. *Imieniem y rzeczą wdźięcznego* IANA *głośne ná cáły świát Echo, nie moiego rzecz głosu; Panięcych iego áttrybutow uboga moiá nie wyráźi swádá. Máćierzyńskich Twoich Páńskich y Chrześćiáńskich przymiotow żywy Exemplarz, zászczyt Dam Polskich, wielkiego nie bez rzeczy Imieniá* KATARZYNĘ *godnie wspomnieć, nie błáhego rozumu moiego koncept. Nie moiey sposobnośći czastká: ták piekna y święta w nich twoię wychwalić edukácyą. Dosyć mi ná tym: że w twoim y w twoich Páńskim sercu, pobożny ku Nayświętszey Mátce głęboko wkorzenił się áfekt. A to samo znák dobry, iák oná* Prov. 8 *powiedźiałá*: Ze błogosłáwiony człowiek, co iey słuchá; y co do iey usług codźiennie nie záspi. Kto ią znaydźie, znaydźie żywot &c. *Nie szukáć Tobie y* Iáśnie Oświeconym LVBOMIRSKIM *tey Mátki; bo ia záwsze, więcey niż w domu, gdy w sercu maćie; nie pytáć wam o nię: bo ią serdecznie kochaćie, mile wspominaćie; iák czynił B. Eustachiusz Cysters, B. Gwilhelm tákże Cysters, B. Fránćiszek Senensis Servita; z ktorych pierwszemu, po śmierći, ná ięzyku, pierwsze dwá słowá Pozdrowienia Anielskiego; złotemi literámi Anielska nápisáłá ręká; drugiemu y trzećiemu po pogrzebie, z ust śliczna wyrosłá Lilia: ná ktorey listkách tákże złotemi literámi wyráżone były te słowa,* Ave MARIA. *A czy to nie dobry znak?*

I tegoć ia znáku znácznemu náder w Koronie Polskiey, Iáśnie Oświeconemu Domowi *Twoiemu y tobie winszuię: nieomylny z wászego ku Nayświętszey Mátce nabożeństwá czyniac prognostyk: że pod iey Imieniem y protekcyą kwitnać ná wieki będźiećie. Tego wszytkim uprzeymie życzę. Tobie miánowićie* I. O. Xiężna: *życzę, ieżeli nie tey włáśnie, tedy tákiey szczęśliwośći, iáka Nayświętszá Mátká przy Poczęćiu Syná Boskiego miáłá. Niechći moc OYCA Niebieskiego, od wszelkich przećiwnośći niedostępna będźie zástoną; niechći dobroć SYNA Bcskiego doczesną y wieczna będźie poćiechą; niechći łáská DVCHA Przenayświętszego wszeláka będźie pomyślnośćią; niech* Bogárodźicá *twoia zá żywotá, przy śmierći, y po śmierći będźie Mátka. Zebyś, ieżeli nie wiecznie, przynamniey iák naydłużey na tym*

b2 *świećie*

świećie żyłá; á potym, pełna dni y zasług, żebyś żywotá wiecznego dostąpiłá. Niechći Słowo przedwieczne da ná to słowo skuteczne. Iáć y z Zakonem moim, nie z moich niegodnych, ále z naygodnieyszych bo nayniewinnieyszych ust Nayświętszey Mátki wyięte słowo dáię : Fiat. *Niech się stánie.*

WASZEY XIĄZĘCEY MOSCI M.W.M. PANI y DOBRODZIYKI.

Nayuniżeńszy sługá
y
niegodny Bogomodlcá
X. M. D. F.

Dabit Dominus ipſe vobis ſignum: Ecce Virgo concipiet. *Iſ.* 7.

SOlemna, rewolucyonálnym tráfunkiem przypadáiąca weſołego Emmauſu Oktawá, *ut octo*, tego Domu zákázuie nam ſię gospodárſtwem: *Sicut ſol oriens in excelſo, ſic ſpecies mulieris bonæ in ornamentum domûs* Oktawá dniá zwodnego, wielka Wćieloney Prawdy przedwieczney ákkommoduie nam ſię táiemnica: *Myſterio Chriſti* Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de Cœlis, & incarnatus eſt de Spiritu S. ex MARIA Virgine.* Oſmy dźień Kwietniá, miſtycznym duſze náſze koronuie kwiećiem: *Quia flos naſci voluit de flore, in flore, & floris tempore.* Wczorá Oktawá z grobu powſtánia; dźiś doroczna pámiątká z Niebá ná źiemię zſtąpienia Iezuſowego: *Dulcis recordatio præteritorum:* że Syn Boży z miłośći narodu náſzego, wźiął ná ſię śiermięgę śmiertelnośći: wſpomnieć mu to aż miło: *Quod fuit durum pati, meminiſſe dulce.* Piękny tráfunek: Wczorá P. IEZVS do Apoſtołow, drzwi nie odmykáiąc, dźiś w żywot Pánieński, czyſtośći nie náruſzáiąc, záwitał: *venit januiis clauſis.* Wczorá świátu Pokoy zwiáſtował; dźiś go ſobie w niepokálánych wnętrznośćiách erygował: *Requievit in tabernaculo &c.* Wczorá do ſercá ſwoiego kazał Thomaſzowi wźiąć intromiſſya: *affer manum tuam, & mitte in latus meum;* dźiś hipoſtátyczną Boſtwá z człowieczeńſtwem celebrowáć ráczy unia: *Deus & homo unus eſt Chriſtus.* Wczorá w Rubrycelli, Brewiarzu y Mſzale: *Dominica in albis*: Niedźielá w bieli; dźiś Słowo nieſtworzone, *in Albo Virginitatis*, w Xiędze miſtyczney, piorem Duchá Przenayśw. ná kándorze niewinnośći wywiedźione: *vivificô calamô ſpiritûs*, Wczorá w Protokułách, Xięgách, Zapiſách Iurydycznych, Niedźielá ták názwána: *Quaſi modò geniti*, iákbyśćie dopiero byli národzeni; dźiś pámiątká: iákeśmy z IEZVSEM w żywoćie MARYI, ná odrodzenie ſię ku żywotowi wiecznemu, wſzyſcy ſtáli ſię zámknieni: *unum corpus in Chriſto.* Wczorá w Polskim ięzyku: Niedźielá przewodnia: memo-

Eccli 26.
* Epheſ. 3
S. Bern.
S. Athan.
And. Cret.
Rom. 12.

ryał zmiłowánia Boskiego: że nas mistyczny Moyżesz przez czerwone Krwie swoiey Przenayświętszey morze, z niewoli Fáráoná piekielnego przewiodł ná wolność Krolestwá niebieskiego: *post transitum maris rubri*; dźiś Vroczystość uwagi godna: że BOG z nieskończoney dobroći, przewiodł to ná sobie, iż przeiął sprawę, y przyiął ná się náturę á zátym y winę
*Rom. 8. człowieká zdrayce swoiego: *servile corpus induit. in similitudinem carnis peccati** Kiedy Roku 1657: Wilhelm Xiążę Brándeburczyk odstąpiwszy Szwedow, nakłonił się do Polakow, ná stronę Ianá Káźimierzá; y kiedy do niego w Bidgoszczy ná ten czas będącego z Berliná przyiechał: tedy z sobą przywiozł y Xiężną; á to, powiáda Kochowski, że ná dowod szczerego nawrocenia się y áfektu swoiego, y owę drugą duszę swoię Monárszе y Polakom prezentował: *Conjugem, sincerioris abhinc affectûs argumentum: ubi alterum sui dimidium exhibuisset*. Nie może być bydź nigdy większa szczerość, nád szczerość kochánego Oycá nászego P. IEZVSA, ktory zá nas iedyną swoię
Io. 15. dał duszę: *Majorem hâc dilectionem nemo habet.* Wczorá nam synceryzuiąc się otwárte pokazał serce: *ostendit manus & latus*; dźiś, oto ná większą ieszcze swego áfektu przećiwko nam probę, kocháńszą nád wszytkie przyiáćiołki Oblubienicę y Mátkę, drugą swoię stáwił nam duszę; iákoby mowiąc do káżdego z nas, co w wielki Piątek do Ianá: *Ecce Mater tua: Oto Mátká twoiá*. Piszą y powiádáią: że ná morzu podczás nawálności, pokázuią się świátłá: według Poetow *Castor* y *Pollux*, á według relácyi Rádźiwiłá S.*Germanus* názwáne; gdy się tákowe pokaże świátło, znák bywa dobry: że fálá ućichnie, pogodá nástapi; zkąd mu przypisano *L. In tempestate securitas*: *w nawálnośći bespieczeństwo.* Mamy dźiś ná strásznym tego świátá morzu dwá wielkie Luminarze IEZVSA y MARYA; zá tych prezencyą boiáźliwe serce
S. Bern. śmiele odetchnąć może: *continuò respirabit ad vitam.* Dźiś w Roku 1241. zły był znák ná Henryká Krolewiczá Polskiego S. Iádwigi Syná: że po nabożeństwie z Kośćiołá wychodzącego, urwány ze szczytu kámień ledwie nie zábił. Názáiutrz Henryk ná głowę od Tátar zbity, sam ná plácu Mársowym poległ: *cecidit Fortis.* Teraz chwałá BOGV, dźiś szczęśliwie: mistyczny kámień P. IEZVS spadszy z Niebá w żywot Nayśw: Mátki, łeb smoká piekielnego skruszył, przeklętego ubił Goliatá, gruntownym zbáwienia nászego stał się fundámentem:
Dán. 2. *factus mons magnus.* Dźiś znák dobry, *signum in bonum*, Nay-
Ps. 85. świętszá MARYA Pánna. *Iáko dálszym pokażę Kazániem.*

Siła

Siłá wody upłynęło, y czáſu niemało uſzło, iák Prorok ukoronowány *Pſ.* 85. tákowa do BOGA wnośił ſupplikę: *Fac mecum ſignum in bonum*: *uczyń ze mną znák ná dobre.* AA. Ná
złe czárt, świát, y ćiáło rożne eryguie znáki: *in malum, & non* Ier. 39.
in bonum. Oprocz chárákteru Beſt y i: ktory Antychryſt po czo- Apoc. 13.
łách y ręku ſwoim podáie ádherentom; śiłáby wyliczáć: iákie to Szátan y duchem iego nárabiáiące ſubiektá Czárnoxięznicy, y Czárownice, y z świętych częſtokroć rzeczy, bluźniące BOGA, ruinuiące bliźniego, ſzkodzące ſumnieniu, wyrabiáią figu-
ry: *ſpiritus dæmoniorum facientes ſigna.* Pſeudopolitycy, ro- Apoc. 16.
skoſznicy, roſpuſtnicy y zbytecznicy: *poſuerunt ſigna ſua, ſigna*: Pſ. 13.
ledwie nie piekielne niecnot ſwoich wymyśláią cechy. Ni zá przeſzłey kłotnie Polacy, ten pápierkiem, ow kłoskiem herbowny; ni owá ſtárożytna wiernych z niewiernymi mixturá: ten Krzyżem, ábo Naysłodſzym Imieniem IEZVS; ow obrázem Iowiſzá, Merkuryuſzá, czyli tám Márſá ozdobiony: (ieżeli ſię godźi to ozdobą názwáć, co z rozboiu, kradźieży, y cudzołoſtwá urosło: iáko to Bogowie pogáńſcy: *opprobria gentium & ſæculi peſtes.*) Owe zdrádźieckie akcye *Prov.* 6. wyrázone: że Dworska kreáturá, gdy oczymá mruga: bliźniego skázuie; gdy pálcem gada: drugiego przedáie; gdy piętą wierći: doł pod drugim kopie: *annuit oculis, digitô loquitur, terit pede.* Pozna tych
nie ieden, co ſię znáią ná migi: *Viri ſangvinum & doloſi.* Gdy Pſ. 54.
ſię tácy dway biią; trzećiemu skorá trzeſzczy: *Manaſſes Ephra-* Iſ. 9.
im, & Ephraim Manaſſen: *ſimul ipſi contra Iudam.* Przeklęte
Iudaſzowskie hásło: *dedit eis ſignum*; żeći zdraycá naywię- Matt. 26.
kſzy afekt świadczy: tym ćię ſámym naywięcey zábiia: *amoris indiciô mortem irrogat*: Ow iákiś wor, ktorym ſię twoi nieprzyiaćiele obſełáią: wynieśie on fortunę twoię w cudze ręce; sławę twoię rozniesie po ięzykách ludzkich, y duſzę z ćiáłá
wypędźi: *conventicula eorum de ſangvinibus.* Bogday ſię Pſ. 15.
nie śnił wieniec, pod ktorym trućiznę ná pánieńſtwo przedáią:
vinum, in quo eſt luxuria; krzyż pod ktorym ſię godne ſzubie- Epheſ. 5.
nice dźieią nieraz rzeczy: *in commeſſationibus & ebrietatibus.* Ná Rom. 13.
dragu przed Dom wythnięta źieloność: gdźie nieraz cnotá
blákuie y uſycha: *væ ebrijs Ephraim, & flori decidenti!* Gdźie Iſ. 28.
w Kieliſzki dzwonią: tám piekielne bywa nabożeńſtwo: *cui* Prov. 23.
væ? cujus patri væ? cui rixa? cui foveæ? cui ſine cauſa vulnera? cui ſuffuſio oculorum? nonne his qui commorantur in vino, & ſtudent calicibus epotandis. Bogday przepadł *Ezech.* 16. wymieniony znák niewſtydu, gdźie śćierw przedáią: *ſignum proſtitutionis*:
owe w kárteczkách, w słoweczkách, y ieſtách ſekretá: *ſignum* Ezech. 20.

inter me & te; gdźie po oknách wiewáią się: á dopieroż po szyiách, pálcách, pásách pokázuią się pewne ámorow znáki: iuż tám boiáźni Bożey poczćiwośći nie mász y znáku: *signum funiculus: signatum Rahab meretrix.* Znamienite párágráfy, po głowách, czołách, y gębách pętlice y guzy: owę to pieská przy śćierwie, ábo też wieprzowská przy pomyiách znácza bátália: *signa rem emorativa.* Nieczćiwiárskie gęby, niewstydliwe oczy: nieczćiwiárskie, bezecne, pokázuią serce: *signa demonstrativa.* Niepiękne natury známioná, blás w oczách, szeplun w ięzyku, kuter nogá, száfran we włosách, niezwykła ná głowie gołoledź: *signa prognostica*: nicdobrego nie po iednym spodźiewáć się każą: *malum enuntiant de eo.* Ten tego szkáluie, ow owego zábiia; ten tego szárpie, ow owego wniwecz obraca: *signa practica*: skuteczny to złośći ludzkiey dowod: *sangvis innocentiũ, quē crudeliter effudisti*: *attestatur quid de hoc puero voluisti*. Znáki Páná BOGA nászego záwsze ná dobre: *signa salutis.* Owe ná Niebie ognište, obłoczyste y insze widźiádłá: *prodigia in cælo sursum*; ná źiemi tákie, owákie cudaki: *signa in terra deorsum*: choć ony powietrze, głod, woynę zwiástuią: *& per crebra mala quæ præveniunt, indicantur perpetua mala quæ subsequentur*; prześięż nam ná dobre bywáią: że nas záwczásu ostrzegáią: że nam mężnieysze serce ná plagi nástępuiące wyrabiáią: *minùs jacula feriunt, quæ prævidentur*; *& nos tolerabilius mundi mala suscipimus, si contra hæc per præscientiæ clypeum munimur.* Wielka to łáská P. BOGA: zá ktorą Prorok dźiękuie: *Dedisti metuentibus te significationem, ut fugiant à facie arcûs*; Dałeś Pánie boiącym się ćiebie przestrogę, ážeby ućiekáli przed obliczem łuku. Mowiemy pospolićie: kto groźi, ten przestrzega; groźna przestrogá P. BOGA nászego: *horribilis & terribilis.* Drżeli Izraelitowie 2. *Mach.* 5. gdy ná powietrzu woyská biiące się widźieli; prośili BOGA: żeby to znák był dobry: *omnes rogabant in bonum monstra converti.* Y ták záwsze. Cmi się słońce ábo Xiężyc: powiádáią Astrologowie: że záwsze nie bez szkody: *Impunè nunquàm cælum contraxerat lumen.* Pokaże się dźiw iáki ná Niebie; przypisuią mu symbolistowie: że ieżeli nie wszytkim, to komuś zgubą groźi: *extrema minatur.* A oto *Ier.* 10. tych się choć srogich, BOG nie każe bać strászydeł: *A signis Cæli nolite metuere*; każe: żebyśmy się iego tylko sámego bali: *qui potestatem habet mittere in gehennam.* A Doktorowie SS. y Bogomyślni Ascetowie, naybárdźiey się boią y bać każą grzechu; że BOG spráwiedliwy y miłośierny nie zábiie, tylko tego co ná śmierć zásłuży: *Misericors & justus Dominus.* grzech

zasługá

S. Fulgēt. serm. 5. de Epiph. *Sap. 5.* *Act. 2.* *S. Greg.* *Idem.* *Psal. 59.* *Hab. 1.* *6. Luc.*

zasługá ná śmierć: *Filius est mortis, qui fecit hoc.* Y to znák nád wszytkie nieszczęśliwy: *his qui operantur malum*; to cáłemu Páństwu upadkiem grożąca wrożká: co *Epimundus* Filozof, Konsyliarz Theodozyuszá wielkiego Cesárzá Stylikonowi powiedźiał: *Biádá, biádá, biádá! źiemi: ubi Dominus vitiosus, subditus seditiosus, officiarius avarus, consiliarius imperitus ac malitiosus: gdźie Pan niecnotliwy, poddány burźliwy, urzędnik chćiwy, konsyliarz nieumieiętny a złośliwy*; co powiedźiał w Senaćie Rzymskim Dźiad Bocchusá Maurytáńskiego Krolá: *Biádá Krolestwu! gdźie złych od dobrych nie rozeznáć. Biádá gdźie dobrzy w stráchu, á źli w bespieczeństwie; biádá! gdźie spokoyni zá nic, wártogłowi w łásce; biádá! gdźie dobrá pospolitego kochánkowie swánkuią, á zdrayey pánuią, biádá! gdźie ubodzy pyszni, á bogáći okrutni; biádá! gdźie co źle wszyscy uznáią, á co dobrze, żaden mowić y czynić nie śmie; biádá! gdźie tákie obmierzłe publicznie dźieią się występki: iákichby się u sąsiad y pokątnie nikt czynić nie poważył.* Powiáda Mędrzec *Eccli.* 10. że się tám Krolestwo nie ośiedźi, gdźie niespráwiedliwośći, krzywdy y oszukánia pánuią: *Regnum à gente in gentem trãsfertur, propter injustitias, & injurias, & diversos dolos.* A ták to iest pewna: że Tobiasz umieráiąc, upominał syná y wnukow swoich, żeby w Niniwie Mieśćie nie śiedźieli; ále dochowawszy mátki do śmierći y pogrzebszy ią z Oycem, żeby się z tamtąd wyprowádźili; bo powiáda: *Widzę iż nieprawość Miástá tego, da mu koniec: Video enim, quia iniquitas ejus finem dabit ei.* Tego znáku złego bał się Koronat P. y prośił BOGA: *Fac mecum signum in bonum*: zmiłuy się Pánie: *uczyń ze mną znák ná dobre.* Bellármin czyta: *Da mihi gratiam spiritualis justitiæ: Day mi Pánie łáskę duchowney spráwiedliwośći.* A S. Dyonizy Kártuzyan ták modlitwę Dawidową rozumie: *Talem effectum operare in me, per quem innotescat me esse dilectum & prædestinatum à te: Wyrob Boże táki skutek we mnie, żeby to było znáć, iżem twoy kochánek, y żem iest ieden z przeznáczonych do Niebá.* Vprośił Dawid: *Lætatus in his.* Doczekał się choć po śmierći, że z iego pokolenia: *Virgo Regia Davidicæ stirpis*; Nayśw. MARYA Pánná szczęśliwym mu y nam stánęła znákiem: *signum in bonum.* Nie ládá w tym sekret: co mowi Mędrzec *Eccli* 39. *Vbi non est mulier, ingemiscit egens: Gdźie nie mász białogłowy, tám ubogiemu piskorz, tám choremu biádá.* Zły świát zá Nóego: *Omnis caro corruperat viam suam*; BOG przepuśćił potop; przy Nóem ledwie się ośm dusz uchowáło: *Octo animæ salvæ factæ.* Przebráłá miárkę Sodomá y Go-

Marginalia: 2. Reg. 12; Prov. 10.; Ant. Guev. Horolog. Princ. L. 1. c. 44. in fin; ibid. L. 3. c. 13.; Tob. 14.; Ps. 121.; S. Leo.; Garner Cist. ser. 3. de Ann.; 1. Petr. 3.

morá

morá zá Abráhámá; ledwie z támtąd Lot y że dwiemá, y to trochę nieszczęśliwie, uszedł corkámi: *solus Lot salvatus.* Zá
Psal: 13. Dawidá ludźie nic dobrego: *Corrupti sunt & abominabiles facti*; oprocz Sámuelá Proroká, Nátáná y sámegoż Dawida: nie czytámy: żeby kogo Pismo Boże kánonizowáło. Rácya: *Filij matrizant.* Powiáda Sálomon *Eccle.* 7. *Virum de mille unum reperi, mulierem autem non inveni*: Męża dobrego, cnotliwego, z tyśiącám iednego ználazł, á biáłogłowy pász. Ieden Eliasz w ćiele Anioł: *nullis corporeis cupiditatibus permixtus invenitur*; á biáłogłowá ktoraż mi byłá táka? Rebeká, Ester, Iudyth, Zuzánná, Bogoboyna, cnotliwa, święta Páni: postáremu mężátká; Ráháb ludu Bożego, práwie Dobrodźiyká: postáre-
Annot. 11. in Habac. disc. 5. mu nierządnicá: *corrupta, violata.* Co Ildefons *de Padilla*, opisuiąc zepsowány wiek swoy, powiedźiał: *że co przedtym trzeba było Proroká: ktoby chćiał wiedźieć, ktora niecnotliwa*; toby teraz trzebá Proroká, ktoby chćiał wiedźieć ktora cnotliwa; to to iuż ná świećie nie nowiná było: *nihil sub sole novũ.* Czytáć geneálogią sámego IEZVSA: á tylko tám Bersábey cudzołożnice, Ruty zalotnice, Támáry, poniewolne co prawdá, prze-
S. Hier. ćięż káźirodczyne: *quas scriptura reprehendit.* Nie pytay Pánny: ktoraby, w tym kocháiąc się kleynoćie, sławy Ewiney popráwiłá; ktoraby BOGV krzywdę od pierwszey Mátki uczynioną nádgrodźiłá; ktoraby się miłośnikowi czystośći tą cno-
Tibul. l. 2. tą przymiliłá: *casta placent superis.* Pierwsza táka MARYA. *Nec primam similem visa &c.* Nowália przez kilká tyśięcy lat niesłychána: *Novum fecit Dominus super terram.* Znák osobli-
S. Basil. wy: *signum mirabile, multũmq́ à communi natura diversum*: że owá, co byłá w Ráiu roskoszy zginęłá: ná tym pádole płáczu kiedyż tedyż, pierworodna ziáwiłá się niewinność: *innocentia prima*; że niepokálána Mátká záwitáłá: ktoraby nam Oycá
S. Chrys. Or. 7. in SS. Deip. dusz nászych ná ten świát wydáłá: *Mater immaculata*; urodźiłá się miłośnicá czystośći, z ktorey milliony SS. Pánien ten piękny wźięły przykład; weszłá nam rána iutrzenká: *veri nuntia luminis*; przyniosłá poćiechę: że wnet Słońce spráwiedli-
Is. 60. wośći ná nászym wznidźie *hemisphærium*: *Orietur Dominus.* Pokazáłá nam się mistyczna tęcza: znák przymierza Boskiego, między nászą ułomnośćią á iego surową spráwiedliwośćią: *si-*
Ovid. *gnum fæderis.* Strászny znák Kometá: *multa ac metuenda minatur*; iey wschod, komuś záchodem groźi: *in ortu signat occasum.* Lecz według symbolisty: *paucis minatur, omnibus fulget*: niektorym groźi, á wszytkim świeći. Tenći Hieroglifik przyznáno kiedyś w Mántuáńskim mieśćie Nayśw. Mátce: że iey zá *Symbolum* Kometę odmálowáno, y podpisano: *Fulget & interimit*:

vimit: *Idśnieie y zábiia.* lecz według świádectwá Rychárdá *à*
S. Laurentio: *Tantùm Dæmonibus terribilis, quantùm Angelis, &*
Sanctis extitit venerabilis: *tym ßátáńſtwu ſtráßnieyßa, im Anio-*
łom y Swiętym wdźięcznieyßa. Owá pod czás Widenskiey Ko-
metá: bicz ná Turki, dobry znák ná Chrześćiány: tym chwa-
lebne zwyćięſtwo, gdy támtym ſromotną przegráną wyzná-
czyłá: *fidelibus ſalutem, infidelibus exitium*, 1. *Reg.* 4. Po-
ſzczęśćiło ſię Philiſtynom z Izráelitámi; lecz gdy usłyſzeli: że
Izráelitowie ſprowádźili do obozu Arkę Páńską: polękli ſię
pogánie, y mowili: *venit Deus Iſráel in caſtra, væ nobis! Przy-*
ßedł BOG Izráelſki do obozu ich, biádá nam! Biádá było Got-
tom, gdy Narſetowi: Perſom, gdy Herákliuſzowi: Sárácenom,
gdy Bázylemu Ceſárzowi, á potym Godefrydowi Bullioniuſzo-
wi: Maurom, gdy Alfonſowi Krolowi: Turkom, gdy Piuſowi
V. Nayśw. Mátká dopomogłá: *Terribilis ut caſtrorum acies or-*
dinata. Stráſzna u Aſtronomow niebieska Strzałá, ták ná-
zwány áſpekt; lecz moc tráći, y znika, skoro ſię znák Pán-
ny ná Niebie pokaże: *occidit virginis in ortu.* Grożne świátu, *V. Beda.*
bo ogniſte gniewu Bożego ſtrzały: *ſagittas ſuas ardentibus effe-* *Pſal. 7.*
cit: przygásły w płomieniu, w hárćie zwolniáły, gdy Pánnę uy-
rzáły; przyznáie to Prorok, do BOGA mowiąc: *mitigaſti omnem* *Pſal. 84.*
iram tuam à nobis. Słońce ſpráwiedliwośći BOG, w znáku Lwá
ſtráſzny: *Leo rugiet, quis non pavebit?* w Strzelcu bitny: *Do-* *Exod. 15.*
minus pugnator; w Wadze ſpráwiedliwy; w Wodniku świát
zátopił; w Koźiorożcu pyſznych Máieſtaty powywracał, w
Pánnie łáskáwym ſtał ſię Báránkiem: *Agnus manſvetus.* Ziśćił *Ier. 11.*
znák dobry Gedeoná: zená złote niewinnośći Runo, perło-
wym ſpadł deſzczem: *ſicut pluvia in vellus*; wyniknął źro- *Pſal. 71.*
dłem poćiech: *Conſolatus eſt Dominus populum ſuum*; zákwi- *Iſ. 49.*
tnał kándorem miłośći: *Flos campi & lilium convallium*; záwitał *Cant. 2.*
doświadczonym w czás naypotrzebnieyſzy świátu choremu
lekárzem: *Tunc magnus venit de cœlo medicus, quando magnus* *S. Aug.*
in terris jacebat ægrotus; ziáwił ſię nieprzebránym ná okup náſz
skárbem: *theſaurus indeficiens*; ziśćił obietnicę Proroká: *Quia* *Pſal. 71.*
liberabit pauperem à potente: że wybáwi ubogiego od mocarzá;
parcet pauperi & inopi: że odpuśći ubogiemu y niedoſtátniemu,
y duſze żebrakow zbáwi. *Et erit firmamentum in terra, in ſum-*
mis montium: *Y będźie firmamentem ná źiemi, po wyſokich gorách*;
dokaże tey ſztuki: że słudzy iego kwitnąć będą: *Florebunt*
ſicut lilium. Ziśćił owe słowá pomienionego Pſálmu: *Orietur*
in diebus ejus juſtitia, & abundantia pacis: *Wznidźie we dni iego*
ſpráwiedliwość, y obfitość pokoiu. Krotko mowiąc: Niebá nam
B 2 źię-

Psal. 17. ziemiánom przychylił: *Inclinavit cœlos, & descendit.* Co Prorok *Ioël.* 3. deklárował: że kiedy czás przyidźie odkupienia świátá: będą gory śiączyły słodycz, á págorki popłyną miodem y mlekiem. *In illa die stillabunt montes dulcedinem, & colles fluent lac & mel.* Gorá mistyczna MARYA: *Mons sublimis:* uftá iey niepokáláne, kosztownych ámbrozyi pełne y miodopłynne: *Favus distillans labia:* oto nam dźiś czás zmiłowánia Boskiego, pożądány zbáwienia znácza termin: gdy te (o słodźiuchne!) słowa, ná ktore BOG y ludźie, Niebo y źiemiá czekáły, mowią: *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum.* Dobry znák gdy się Pan świátu ofiáruie, á Páni ná wszytko pozwala: *signum in bonum.* Dobry znák Rzymiánom, gdy Zamek zákłádáli: że głowę człowiecza ználeźli; y z tąd ow budynek *Capitolium* názwali. Dobry znák Gálbie, gdy Fortecę przećiwko Neronowi repárował: że ználazł pierśćień, ná ktorego oczku wyryłowáne zwyćięstwo. Lepszy znák cáłemu świátu: że Nayśw. Mátká ználázłá łáskę Bożą: *invenisti gratiam.* Nie sobie ią ználázłá, bo iey nigdy nie stráćiłá: toć ią nie sobie schowáłá; assekuruie *Richardus à S. Victore. Omnium salutem desideravit, quæsivit, & obtinuit. Apoc.* 12. nie może się wypowiedźieć Ian S. co zá znák ná Niebie wielki; Białogłowá ubrána w Słońce, ukoronowána gwiazdámi, á Xiężyc iey pod nogámi: *signum magnum.* Text Hebráyski czyta: *Miraculum: Cud.* O pewnie cud! że płodna á przećię Pánna: *Mater & Virgo.* Nád Niebiosá wynieśiona; á głębiey źiemie uniżona. S. Ambroży mowi: *Hoc signum magnũ quod altitudinis & profundi tentamẽta destruxit: Ten znák wielki, ktory gorney pychy, y piekielney potencyi zamysły popsował.* Ze iedná z Corek Adámowych, Adámowey nie podległá winie: *Ex Adam assumpta, maculas Adæ non admisit;* że miawszy człowieká Oycá, Syná ma BOGA; że w lepionce źiemskiego ćiáłá, wszytek niebieski ogárnęłá Maiestat: *Quem Cœli capere non poterant;* że Pánná iáko Kryształ: niestworzoną nápełniona y otoczona świátłośćią: *amicta sole;* ozdobna cnotámi: w sámego się ustroiłá Chrystusá: *Sol justitiæ Christus Deus noster.* Cud: że *Cant.* 4. deklarował iey Duch Przenaysw. z chrostu, z chwastu, z bárłogu: *de cubilibus Leonum, de montibus Pardorum:* z Lwich y Lámpárćich łożysk: to iest grzesznikow czártowskich śiedlisk, koronę; (ták rozumieią Tłumácze Pismá S.) á pátrzćie: że te chrosty, chwasty, bárłogi, ná głowie iey niepokáláney w gwiazdy się obroćiły: *In capite ejus Corona stellarum* 12. Mowi uczony Sylweirá: *Si quis peccator leonem, pardum, ursum crudelitate*

S. Greg. in 1. Reg. 2 Cant. 4.

Sabellius l. 6. En. 2. Sueton.

Ser. 8. in Psal. 18.

S. Pet. Dã. Ser. 3. de Nat.

Richard. de laud. V. l. 3.

delitate referat: accedat ad MARIAM, & tunc feritate deposita, spiritualis firmamenti stella fiet. Ieżeli ktory grzeßnik lew, lámpárt, niedźwiedź srogi; niech się między sługi MARYI instelluie: á pozbywßy srogości, duchownego firmamentu gwiazda się stánie. Grzesznik szaleie, mieni się iáko Xiężyc: *ut Luna mutatur.* Nie Eccl. 27.
zgorsze szczęśćie: że Xiężycem ná Niebie stánie: gdy się pod nożki Pánieńskie MARYI dostánie. *Luna sub pedibus ejus.* Zyczono komuś: *Quidquid calcaveris, Rosa fiat: Ná cokolwiek nogą nástąpiß, niech się w Rożą obroći.* Dano MARYI: że kto iey podnożek: to pewnie, że będźie specyał: *servire Mariæ* S. Ansel.
regnare est, & inter mancipia ejus numerari plusquàm regium est. Godne uwagi *Apoc.* 7. widzenie: że wybránych Boskich znáczono: że owieczki Iezusowe cechowáno: *servos Dei nostri in frontibus eorum.* Popełnił kryminał Kaim: y że się nie bał BOGA; bał się potym y ćieniá swoiego; mowił: *Oto mnie Pánie wyrzucaß od oblicza twego; kto mnie ieno potka, zábiie mnie.* Powiáda Literá S. że BOG dobrotliwy, dał Kaimowi znák: żeby go ládákto nie zábił: *Posuit Dominus Cain signum: ut non in-* Gen. 4.
terficeret eum, omnis qui invenisset eum; á przećię go y z owym znákiem, choćći niechcąc, zábito. Mizerny znák! powiádaią Tłumácze Pismá S. że to był znák táki: głowá się Kaimowi trzęsłá, ná twarzy záwsze śmiertelna bárwá. Zydźi twierdzą: że mu rog ná czele wyrosł. Mowiemy: ma chleb rogi, nędzá nogi. Zrogáćiał Kaim w szczęśćiu; á potym w nieszczęśćiu nożka pan: ućiekał, krył się ustáwicznie, *vagus & profugus.* Morálistowie powiádáią: że znák Kaimowi dał BOG: náukę żeby pokutował. Nie zážył nieszczęsny tego znáku, y zginał. Znák Wybránych Bożych, Krzyż S. *Signa Thau in fronti-* Ezech. 9.
bus eorum. Ach! y cechowáne wilk bierze; mowi Apostoł 1. *Petr.* 4. *Iustus vix salvabitur, impius & peccator ubi parebunt? Spráwiedliwy z bieda będźie zbáwiony, niezbożny y grzeßnik á w co się obroca?* Lecz dobra nászá: Owce S. Piotrowi, to iest spráwie- Ioan. 21.
dliwych páść dano: *Pasce oves meas*; á Nayśw. Mátce kozły, to iest grzeszniki: *Pasce hædos tuos.* Gwilhelm Opát, imieniem y nátchnieniem Duchá Przenayśw: ták te słowá czyta: *Pasce* Cant. 1.
hædos tuos, quos convertis in oves; & qui à sinistris in judicio erant Rup. abb.
collocandi, tua intercessione efficies, ut collocentur à dextris: Páś kozły twoie, co ich w owce przemieniaß; y co po lewicy ná sądźie stánać mieli, ty ich przyczyna twoia ná práwicę przenośiß. Widźiáno, widźiáno: iáko násze piszą Kroniki: że co P. IEZVS z swoiey czerwoney zrućił drábiny: to Mátká Iezusowa, po swoiey biáłey do Niebá domieśćiłá. Powiedźiał S. Anzelm: że L. de Ex-
czásem prędsza expedycya: gdy kto záwoła rátá ná Mátkę, niż cell. Virg. C. 8.

C gdy

gdy záwoła ná Syná: *Velocior est nonnunquàm salus invocato nomine MARIÆ; quàm invocato nomine D. IESV.* Bo Syn Oćiec y Dobrodźiey, ále oraz y Sędźia: spráwiedliwośći zádosyć czynić muśi; Mátká litośći, sámego miłośierdźia pełna: kogo nie obroni, tego nie wyda; kogo nie wyprośi, tego ná sztych nie náráźi; kogo nie pokryie y protekcyą swoią nie uchowa, tego

S. Bern. ser. de al. nie zgubi: *ut quamvis enormis peccator non pereat.* Pytáią Oycowie SS. po czym miárkowáć nie dośćigły sekret: kto z nas przeznáczony do Niebá? y odpowiádáią, że potym: kto ma chęć do słuchánia słowá Bożego, według słow Iezusowych:

Io. 10. *Oves meæ vocem meam audient.* Kto się wzdryga grzechu, złego uczynku ile grzech; ieżeli iák człowiek upádnie: tedy záraz uważáiąc, że to obrázá Boska: pluie na to, y sam się ná się gniewa, że BOGA obráźił; kto prágnie: zeby się iák nayskuteczniey á náyprędzey popráwił, y żył iák naylepiey. Czwarty znák przydaią: kto ma nabożeństwo do Nayśw. Mátki: do

de Laud. Virg. ktorey mowi S. Anzelm: *Sicut omnis à te aversus & à te despectus, necesse est, ut intereat: ita omnis ad te conversus & à te respectus impossibile est, ut pereat.* Zginąć ći to y nie raz, trzebá było o-

ser. de Ann wemu: (o ktorym *Claudius de Rota*): że sobie Zámek ná gośćincu zbudowawszy, podrożnych, bez wszelkiego respektu y miłośierdźia odźierał. Miał iednák święty zwyczay, ten przeklęty człowiek: że codźiennie Anielskie mowił Pozdrowienie. Tráfiło się: że tamtędy szedł mąż Zákonny y Swięty. Wypádli oprawcy, żeby go ze wszytkiego obráli: Prośił żeby go do Páná prowádźili: mieniąc, że mu coś wielkiego miał powiedźieć. Stáwiony przed owego zdźiercę, prośił: żeby wszytek swoy Dwor zwołał: że im chce powiedźieć słowo Boże. Zeszli się: á święty mowi: ieszcze tu nie wszyscy; powiádaią: że wszyscy; mowi on: pátrzćie dobrze, ieszcze tu kogoś brákuie. Ráchuiąc się przyználi: że ieszcze nie masz iednego. Szukáć go Pan koniecznie każe. Przyprowádzony gniewa się, sapa, obaczywszy Swiętego oczy ná niego sprośnie wywraca, łbem iák szkápá kiwa, choć go Swięty do śiebie woła, przystąpić nie chce; rzekł Swięty: záklinam ćię przez Imię P. IEZVSA: powiedz nam ktoś ty iest? odpowiedźiał: iestem Diabeł. A co tu robisz? powiedźiał: przysłał mnie tu pryncypał moy Lucyper: żebym temu niecnoćie służył; y żebym pilnował: ieżeli ktorego dniá swoiey szerokiey, to iest MARYI, nie pozdrowi: żebym go udusił y porwał. Táki mamy ordynáns Naywyższego. Iuż tu czternaśćie lat służę: á nigdy upátrzyć nie mogę: żeby tę swoię opuśćił modlitewkę. Zlakł się Pan; Swięty Szátáná wypędźił; grzesznik do BOGA náwrocony, nie ládá skutek

dá skutek swoiego nabożeństwá, choć máłego odebrał. A ieſt kto z przeſtępcow Przykazánia Bożego: co u niego przy świętym poprawy żywotá przedśięwźięćiu, w Pozdrowieniu Anielskim nigdy nie był rok przeſtępny? możeſz mowić z Kosmá Ierozolimskim: do tey náſzey Protektorki: *Insuperabilem spem tuam habens, servabor. Gdy mnie opieká twoiá nieomylna nádźieię uczyni: ufam że mnie BOG nie opuśći.* Co piſze *Crantzius*: że kiedy *Hildebrándus*, chłopię, ćieśielski ſynek, przy oycowskiey robоćie báwiąc ſię: wiórki ná źiemi układał. Włożyło dźiećię ſámo nie wiedźiáło co, á oto ktoś piśmienny pátrząc y uważáiąc, wyczytał z owego ułożenia, słowá: *Dominabor à mari usq; ad mare: Będę panował od morza do morza.* Y był to znák przyſzłey godnośći owego dźiećięćiá. Bo *Hildebrándus* dány do ſzkoły, potym do Ceſárskiey Káncelláryi, aż też y Referendarzem zoſtał. Sniło ſię o nim Ceſárzowi Henrykowi II. iákoby rogi maiąc ſyná mu ſtráſzył. Dał go Ceſárz do więźienia; ále przez Ceſárzową uwolniony, do Benedyktynow wſtąpił. Gdźie ták urosł: że Kárdynałem, á potym Papieżem, Grzegorzem VII. názwány zoſtał. To ták właśnie ſzczęśliwe Pozdrowienia Anielskiego litery: że ſobie z nich káżdy prawowierny Kátoliku nádźieię zmiłowánia Boskiego, á zá tym Kroleſtwá Niebieskiego formuieſz: gdy ich, pokutuiąc, BOGV służąc, codźień á nabożnie repetuieſz. Możesz mowić z Prorokiem: *O Domine! quia ego servus tuus; ego servus tuus & filius Ancillæ tuæ: O Panie! żem ia ſługá twoy, y ſyn ſłużebnice twoiey.* Tá mnie drugi raz urodźiłá: gdy ćiebie żywoćie moy, głowo moiá, duſzo moiá, IEZV moy powiłá. *Nomen IESV, nomen fratris mei, carnis & sangvinis mei.* Co piſze *Surius*: że kiedy Sygnidá Mátká S. Birgitty, też sługa Boska ćiężarna będąc, ná morzu tonęłá; słyſzáłá głos: że ia BOG záchował dlá tey, co w iey żywoćie byłá. Mnie y káżdego grzeſzniká, ze ieſzcze święta źiemia nośi, że iuż piekło nie pali; cáły świát że ſię iuż nie západł: dobroć Boska ſpráwiłá, dla tego, ktorego MARYA w żywoćie nośiłá; dla teyże ſzczęśliwey Corki: co ták wielki reſpekt u BOGA záſłużyłá: mowi *S. Fulgentius*: *Cælum & terra jam dudum ruissent, nisi eos MARIA suis precibus sustentasset.* Szczęśliwy Łotr práwy: że z iego ſtrony MARYA ſtánęłá. Známienity u Naturáliſtow *Charadrius*, á po Polsku Zołtáczek ptak: że gdy ná chorego pátrzy, znák dobry: że chory ozdrowieie; zkąd mu przypiſano *L. ex aspectu vita*: *z weyrzenia żywot.* Ptak nierozumny, zá oſobliwym natury przywileiem pokázuie: czego dáć, do czego dopomoc nie może. żeby kto nie umárł: nie práſzey

hymn. 5.

L. 4. Metrop. c. 19. & 29.

Theát. vitæ hum. L. D fol. 215

Psal. 115.

S. Bern.

L. 4. Mythol.

de Zw. V to mocy. Nayśw. Mátká, według S. Germáná y inszych: *Vita*
Act. 17. *nostra, żywot nasz*: bo Rodźićielká tego: *in quo vivimus*: *w ktorym żyiemy*. Ná kogo tá weyrzy: znák szczęśliwy: *continuò respirabit ad vitam*. Dobry znák miáłá Lucya Augustá Cesárzá żona: że iey świeżo po weselu iádącey, Orzeł kurę białą, w pyszczku rószczkę Laurową trzymáiącą, ná ręce upuśćił. Kazáłá owę kurę chowáć, á rozczkę wszczepić. Tedy kurá wielka gromadę białych kurcząt wylęgłá, á rozczká się w lás Laurowy roskrzewiłá. Lepszy my z Boskiey opátrznośći znák mamy: Mamy tę: co nam urodźiłá tego: ktory się do troskliwey o kurczętá swoie przyrownał kokoszy: *Quemadmodum gallina congregat filios suos sub alas*; ktory ták wiele do Niebá národźił Kándydatow, iák wiele przeznáczył wybránych. Dobry znák mieli Mieyscy y wieyscy synkowie, zá Wálentyniáná y Walensá Cesárzow: że w Páłácu Cesárskim miotłá zákwitnęłá. Co był znák: że rożni plebeiuszowie do wielkich przyść mieli godnośći. Cáłe zgromádzenie grzesznikow, niegodno y tego imięnia: miotłá; ále brzydka, plugástwá pełna skrobáczká: *immundi omnes*. Otoż maćie! zákwitnęło to nic grzeczy miotlisko: gdy z iego pokolenia wyniknęłá Rószczká Iességo, Lilia między ćierniem, á z niey kwiát polny Pan IEZVS; *Dilectus candidus & rubicundus*. Vpominał mocno Pòètá Troiánczykow: żeby nabożeństwo y obraz Pálłády ábo Minerwy konserwowáli: że cáłość ich Miástá ná tym záwisłá: *Ætheriam servate Deam, servabitis Vrbem*. Vpominał S. Káźimierz własną swoię duszę: żeby codźiennie MARYĄ chwaliłá: *Omni die dic MARIÆ mea laudes anima*. Vpomina każdy niemal Doktor Kośćiołá Bożego: żeby każdy z nas chwalił, kochał Mátkę Boską: żeby iey pokory, czystośći, ćierpliwośći, pobożnośći náśládował: żeby iey honor iák może piástował.
Hom. 2. sup. Miss. Ták osobliwie mowi S. Bernard: *ut impetres ejus orationis suffragium, non deseras conversationis argumentum*. O Mátko miłośierdźia! y ktoż ćię wiernie náśládowáć, kto godnie wychwalić może? Mowię z S. Augustynem: *Accipe quascunq; exiles, quascunq; meritis tuis impares gratiarum actiones*: Przyimiy iákie tákie liche, oká twego Páńskiego niegodne dźięki, prośby, ofiáry naśze: *Et cùm susceperis vota: culpas nostras excusa*: A gdy przyimiesz chęći: wymow násze winy. Amen.

Spec.; Matt. 7.; Cardan.; serm. 18. de SS. (marginal references)

Hæc Concio digna prælô, imprimatur.

M. BASILIUS PLASCZEWSKI, Sacr. Th. Doct. & Professor, Canonicus Cathedr. Cracoviensis, & SS. OO. Præpositus, S.R.M. Secretarius, Libr. Diœcesanus Censor, ac interea Studij Almæ Universitatis Cracoviensis RECTOR. mpp. Dat. 7. Jan. 1721.